

1. Wat is het holoscript?

Het holoscript is een denkbeeldig 'voorschrift', vergelijkbaar met het script voor een toneelstuk of film. Het helpt ons als mens om de wereld -het 'toneelstuk' / de 'film' waar wij in 'spelen'- te verkennen en te begrijpen. Om er in te overleven.

Het is als een denkbeeldige *bril* waardoor we alles zien, denken en benoemen. Zonder dat 'script' zouden we niet *bij bewustzijn* kunnen 'spelen' in dat toneelstuk / die film en ook niets kunnen kennen of uitleggen.

In dat 'spel' maken we o.a. gebruik van:

- taal,
- logica (oorzaken en gevolgen),
- gewoontes, ritueel en cultuur,
- wat we zien, horen en voelen,
- en van modellen (zoals kaarten, verhalen, mythen, theorieën).

Het *totaal* van dit alles in ons bestaan als mens noem ik het *holoscript*.

Álles -wat we doen, weten, begrijpen en delen met anderen- speelt zich af *in dit script*. Het is één groot, kunstmatig bouwwerk, vergelijkbaar met het decor in een toneelspel *met inbegrip van het volledige rollen-script* (verhaal). Dat tovert de deelnemer een werkelijkheid voor, zolang deze zich in dit spel waant en thuis (= veilig) voelt.

Met behulp van dit script als een soort reisleader navigeren we door die wereld. Om te (over-)leven. Als via kaart met herkenningspunten.

Stel je , ter vergelijking, een inktvlek voor op een wit vel papier. De vlek heeft geen duidelijke vorm, geen betekenis. Het lijkt willekeurig. Maar als je er een *raster* overheen legt — bijvoorbeeld een rooster van vierkanten zoals op een schaakbord — dan kun je zeggen: "In vakje B2 zie ik een oog", of: "In vakje C3 lijkt het op een vogelkop." enz.

Zonder dat raster kun je geen richting of betekenis geven. Maar, *dit raster zit niet in de vlek zelf* — *jij* hebt het erop gelegd! Jij bent de ontwerper van dat raster.

Het door jou gebruikte raster maakt het mogelijk om iets te *herkennen*. Het verandert zo voor jou de betekenis van de inktvlek, *maar het verandert daarmee niet de vlek zelf*.

Zo werkt het holoscript ook. Maar dan voor de hele wereld waarin we ons 'bevinden'. Dit script is een manier om die wereld te begrijpen. Het zit dus niet in de werkelijkheid zelf — het komt van ons mensen.

2. Wat ligt er dan buiten dit holoscript?

Buiten het holoscript ligt alles wat we niet kunnen benoemen. Geen dingen, geen tijd, geen ruimte. Want die zijn juist gevormd met het raster. Er *is* wel een 'buiten' (de inktvlek), maar we kunnen die niet kennen zoals we 'gewone' dingen uit onze wereld *her*-kennen.

Filosofen noemen dit de "*werkelijkheid op zich*", iets dat buiten ons bewuste denken ligt.

3. Hoe ontstaat het holoscript?

We weten het niet precies. Maar er zijn ideeën:

- Door het maken van verschil: iemand (of iets?) maakt een eerste onderscheid. Bijvoorbeeld: dit is licht, dat is donker. Zie het voorbeeld van Russell hieronder.
- of doordat orde uit chaos ontstaat: Door *zelforganisatie* in de natuur, zoals ijs uit water of patronen in zand.
- of door ons bewustzijn & cognitie: *Mensen* hebben gewoon zo'n script nodig om te kunnen leven en communiceren (dieren niet, denken wij ..).

Er is een grens aan ons denkvermogen: Misschien is de vraag zelf al te moeilijk, *omdat deze buiten het script valt*.

4. Het holoscript en verschillende soorten kennis

Wetenschappers beschrijven in hun specialistische vakgebied soms deel-werkelijkheden alsof je verschillende soorten *-gescheiden-* werkelijkheden kunt hebben. Elk met hun eigen *-specifieke-* niet altijd universele regels en taal.

Bijvoorbeeld: De natuurkunde ziet de wereld in deeltjes en krachten; de biologie denkt in cellen en organismen; de psychologie denkt in gevoelens en gedrag.

Elke wetenschap lijkt zo dus ook een beetje haar eigen 'wereld' te beschrijven.

Maar hoe kunnen al die verschillende werelden dan samen bestaan?

Het holoscript heeft daarop een antwoord. Het beschrijft niet één van die wetenschappelijke 'werelden', maar de basis *waarbinnen* al die manieren van denken mogelijk worden. Het holoscript is als een soort *super-taal*, waarbinnen al die wetenschappen hun eigen taal *-jargon-* kunnen spreken. Het is het *meta-script* — een bril die boven alle andere brillen hangt.

Op die manier maakt het holoscript meerdere soorten kennis mogelijk en laat het zien waarom geen enkele wetenschap *alles* kan verklaren¹.

Het toont dat alle kennis *binnen grenzen* valt — namelijk die van het script zelf.

5. Wat betekent dit voor ons dagelijks leven?

We leven altijd *in* een verhaal. In een *frame*. Alles wat we zien, denken en zeggen hoort bij dat verhaal. Maar de *werkelijkheid op zich* is veel groter, dieper of vreemder dan we ooit zullen kunnen begrijpen.

Soms voelen we iets van wat daarbuiten ligt — in dromen, stilte, kunst, of plotseling inzicht.

In ons dagelijks leven hebben we meestal niet door dat we zo'n bril op hebben. Soms misschien even als we ons weer los maken uit het plot van een spannend boek, een toneelstuk, een film, een *game*.

Wel eens een omkeer-bril op gehad? Een bril waardoor je alles ondersteboven ziet? Als je die een tijdje op hebt, wen je er zo aan dat je alles weer normaal rechtop ziet.

Dat is het script dat je zelf opbouwt. Het frame dat zich flexibel aanpast om ervoor te zorgen dat je je weer 'veilig' voelt (raad wat er gebeurt als je die bril weer afzet). ..

6. Twee voorbeelden ter verduidelijking.

I. In een kort verhaal van *Frank Russell* zit een wezen helemaal alleen in de duisternis. Hij wil ontsnappen. Maar er is niets buiten hemzelf. Dus bedenkt hij een *plan*: hij maakt een grote droomwereld waarin hij zichzelf vergeet. Hij splitst zich in vele wezens die niet weten wie ze echt zijn. Zo ontstaat zijn wereld vol strijd, liefde, vragen en groei. Alles wat nodig is om te ontsnappen aan *de leegte*.

¹ De Argentijnse wetenschapsfilosoof *Olimpia Lombardi* noemt dit “*meervoudige ontologieën*” — dat betekent: verschillende manieren van *bestaan*. Maar het holoscript laat zien hoe die verschillen toch bij elkaar kunnen horen, *binnen één grote structuur*.

Russell's verhaal lijkt op het idee van het holoscript: een wereld die we zelf maken, maar die voelt als echt.

II. Je kunt het ook vergelijken met een *computerspel*. Jij zit achter je computer en speelt een *game*. In dat spel ben jij een persoon – een zogenaamde avatar. Als deelnemer voel je binnen in het spel emoties, neem je beslissingen en *leef je een leven*. Alles in het spel lijkt echt, maar het is slechts een *gesloten* wereld: een *programma*!

Zolang je in het spel zit, *vergeet* je soms dat je eigenlijk *buiten* dat spel bestaat – in de kamer, achter je computer. Die sensatie wordt nóg 'echter' met een *VR-bril* ..

Net zo werkt het met het holoscript: we leven in een verhaal dat zó echt lijkt, dat we vergeten dat we het zelf gemaakt hebben. En we hebben dat, al levende, niet meer echt door. En dat hoeft ook niet zolang je je maar niet -als in een *kwade* droom- 'in de nesten' werkt ..

Samenvattend

Het holoscript is als een *bril* waardoor we alles 'zien'. Maar we *vergeten* gauw dat we die bril dragen. De échte wereld – de werkelijkheid buiten het script – blijft onbekend.

Maar misschien is al het genoeg om te weten dát er iets buiten ligt. Iets wat ons denken overstijgt. Dat alleen al te beseffen maakt ons misschien .. een beetje wijzer.